

ність, відносна масовість, негативний кримінально-правовий характер і ін.), які мають свою специфіку. З огляду на існуючі особливості, пов'язані з протидією кіберзлочинності на національному рівні, комплексність проблеми, яка зачіпає сферу спеціальних знань, необхідно направляти нормотворчість законодавця на імplementацію норм міжнародного права в практику протидії цим злочинним проявам.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 №2341-III. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/card6#Public>.
2. Конвенція про кіберзлочинність // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 5-6. – Ст. 71. Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_575.
3. Кримінологія : підручник / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін. ; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. – Х. : Право, 2014. – 440 с.
4. Скулиш Є. Д. Міжнародно-правове співробітництво у сфері подолання кіберзлочинності / Є. Д. Скулиш // Інформація і право. – 2014. – № 1. – С. 93-100.
5. Гринчак І. В. Кіберзлочинність як злочин міжнародного характеру / І. В. Гринчак // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2015. – № 12. – С. 93-98.
6. Марков В. В. Щодо питання стосовно зарубіжного досвіду протидії кіберзлочинності / В. В. Марков Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2015. – С. 187-191.
7. Коліса Я. Ю. Взаємодія служб у боротьбі з кіберзлочинністю / Я. Ю. Коліса // Криміналістичний вісник. – 2015. – № 1. – С. 99-8.
8. Номоконов В. А. Киберпреступность: угрозы, прогнозы, проблемы борьбы / В. А. Номоконов, Т. Л. Тропина // Information Technology and Security. – 2013. – № 1 (3). – С. 88.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Чернишов Г. М.

Панасюк В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»
студент 4 курсу Інституту кримінальної юстиції

ПРОБЛЕМИ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЩОДО ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Останнім часом спостерігається стрімка зміна законодавства у правоохоронній сфері. Органи прокуратури, без сумніву, найбільш піддалися реформуванню. Спостерігається відхід функцій, які були

властиві радянській моделі, та імплементація кращих напрацювань світових практик у національне законодавство. Але, поряд з цим, виникають певні проблеми, і насамперед це пов'язано із забезпечення законності в діяльності установ та органів виконання покарань.

Аналізуючи нормативно-правове регулювання забезпечення функції нагляду прокуратури у сфері виконання покарань, потрібно відмітити, що положення статті 121 Конституції України, яким передбачалося, що на прокуратуру, покладається функція нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [1], виключено, однак, знайшло своє відображення у новому Законі України «Про прокуратуру» від 14.10.2014. У цьому законі передбачено позбавлення прокуратури функції загального нагляду. Одночасно, у статті 26 збережено положення про повноваження прокурорів щодо здійснення нагляду в сфері виконання судових рішень. Процесуальні аспекти здійснення заходів щодо наглядової діяльності передбачені наказом Генерального прокурора України від 20.04.2016 № 161 [3].

Однак, вищезгаданими змінами створено деякі колізії, що становлять проблематику щодо їх практичного застосування. У зв'язку з цим запропоновано проєкт закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» в частині забезпечення реалізації функцій прокуратури» (реєстр. № 5177). Даним законопроектом пропонується виключити певні статті з ЗУ «Про прокуратуру» та Кримінально-виконавчого кодексу щодо нагляду прокуратури за порядком виконанням покарань, та внести зміни до їх перехідних положень, а саме вказавши, що прокуратура буде продовжувати тимчасово здійснювати нагляд за порядком виконання покарань до набрання чинності законом про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій. Але цей законопроект рекомендований профільним комітетом відправити на доопрацювання, і на цій же стадії він залишається і до нині [4].

Якщо коротко проаналізувати новий закон «Про прокуратуру», то можна виділити наступне: у порівнянні із попередніми положеннями у новому законі основну увагу приділено характеристиці прав прокурорів при здійсненні нагляду щодо виконання покарань. Передбачено, що прокурор, здійснюючи нагляд, має право у будь-який час за посвідченням, що підтверджує займану посаду, відвідувати місця тримання затриманих; перевіряти законність наказів, розпоряджень, інших актів відповідних органів; а також скасовувати незаконні акти індивідуальної дії тощо; прямо передбачене право прокурора звертатися до суду з позовом (заявою) у визначених випадках; вказано, що нагляд здійснюється шляхом проведення регулярних перевірок та у зв'язку з необхідністю належного реагування на відомості про можливі

порушення законодавства, що містяться у скаргах, зверненнях чи будь-яких інших джерелах; більш чітко роз'яснено випадки, коли прокурор зобов'язаний негайно звільнити особу, яка незаконно перебуває у місці тримання затриманих, попереднього ув'язнення, обмеження чи позбавлення волі, установі для виконання заходів примусового характеру, іншому місці, в якому особа примусово тримається згідно з судовим рішенням або рішенням адміністративного органу.

Беручи до уваги позитивні моменти ухваленого закону, потрібно звернути увагу на певні його неточності. Зокрема, у п. 3 ч. 1 ст. 26 передбачено можливість прокурора скасовувати незаконні акти індивідуальної дії. Водночас, правовий механізм реалізації такого права у статті не передбачений. Також у статті 26 сформульоване визначення категорії «адміністративний орган», яке не передбачене законодавством і має виключно теоретичний зміст, що уможливило оціночні судження щодо суб'єктів, які можуть застосовувати примусові заходи [2].

Щодо необхідності існування прокурорсько-наглядової діяльності у сфері виконання покарань то, по-перше, досвід організації та функціонування органів прокуратури у різних країнах світу свідчить про наявність двох основних моделей. Перша модель – прокуратури, які здійснюють функцію кримінального переслідування й в рамках цієї функції здійснюють інші наглядові та контролюючі функції. Друга – прокуратури, які здійснюють функцію кримінального переслідування й інші функції поза межами кримінального процесу. Обидві моделі передбачають наявність функції із нагляду за законністю при виконанні судових рішень (наприклад, Болгарія, Греція, Латвія, Литва, Люксембург, Польща тощо). Такий же нагляд, як певна частина функцій прокуратури, передбачено законодавством у половині (25 із 47) держав-членів Ради Європи. По-друге, згідно пункту 103 спільного висновку Венеціанської комісії, Директорату з прав людини, Генерального директорату з прав людини та верховенства закону «Щодо проекту закону України про прокуратуру» від 14.10.2013 зміст норм про забезпечення цієї функції визнано прийнятним. По-третє, у сучасних умовах зламу традиційної системи виконання покарань щотижнево фіксуються групові випадки правопорушень як з боку засуджених, так і неефективного керівництва й залагодження конфліктних ситуацій з боку адміністрації установ виконання покарань. Усунення функції нагляду за виконанням судових рішень у діяльності прокуратури призведе до масових порушень прав засуджених та безкарності персоналу установ виконання покарань.

У підсумку слід зазначити, що питання нагляду за виконанням судових рішень у діяльності прокуратури, безсумнівно, потрібно ґрунтовно реформувати, усунути формалізм та поверховість, запровадити форми антикорупційного контролю. Проте, втрата системи професійних прокурорів з нагляду за виконанням судових рішень буде

надто дорогою фінансово та невиправданою з позицій ризиків щодо прав засуджених для української держави.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року [Текст] // ВВР. — 1996. — № 30 — Ст. 141.
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.14 № 3541 // Голос України від 25.10.2014 — №206.
3. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян: наказ Генерального прокурора України від 20 квітня 2014 року №161. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html94102>
4. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» (в частині реформування прокуратури відповідно до європейських стандартів) №5177 від 06.10.2016. — [Електронний ресурс] : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5177-17>

Ключові слова: прокурорський нагляд, проблеми нагляду, виконання покарання.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Черкасов С. В.

Поліщук Дмитро Олексійович

студента 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

В Україні вже давно існує нагальна потреба розробки дієвої стратегії у сфері запобігання і протидії організованій злочинності з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду і загальноєвропейської політики протидії організованій злочинності. Прагнення України до набуття членства в Європейському Союзі потребує наближення й узгодження законодавства, правозастосовної діяльності в цій сфері до норм і стандартів ЄС. Особливістю сучасного етапу, який розпочався в новому столітті, є посилення міжвідомчої співпраці правоохоронних та судових органів країн-членів ЄС, утворення спеціальних структур (Європол, Євроюст), а також налагодження зв'язків між ними та країнами-членами.